

รายงานการวิจัย
เรื่อง

การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อนำไปสู่การเป็นโรงเรียนส่งเสริม
สุขภาพระดับเพชร: กรณีศึกษาโรงเรียนวัดสลักเหนือ จังหวัดนนทบุรี
(The Development of a Community Participatory Model Leading to
the Diamond Level of Health Promotion School:
A Case Study at Wut Saluck Nuea School,
Nonthaburi Province)

โดย

รองศาสตราจารย์ ดร.วาริณี เอี่ยมสวัสดิกุล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร มุลศาสตร์

อาจารย์ ดร.ชื่นจิตร โพธิ์ศัพท์สุข

อาจารย์สุมน จอสูงเนิน

นางเพ็ญศรี แสนสุข

การวิจัยครั้งนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากกองทุนรัตนโกสินทร์สมโภช 200 ปี

ประจำปี 2558

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ชื่อเรื่อง การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อนำไปสู่การเป็นโรงเรียน
ส่งเสริมสุขภาพพระดบเพชร: กรณีศึกษาโรงเรียนวัดสลักเหนือ จังหวัดนนทบุรี

ชื่อผู้วิจัย รองศาสตราจารย์ ดร. วาริณี เอี่ยมสวัสดิกุล และคณะ

ปีที่แล้วเสร็จ 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยและพัฒนานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนและพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน ก่อนพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนวัดสลักเหนือ จังหวัดนนทบุรี 2) พัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อนำไปสู่การเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพพระดบเพชรของโรงเรียนวัดสลักเหนือ และ 3) ศึกษาความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนไปใช้พัฒนาโรงเรียนวัดสลักเหนือให้เป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพพระดบเพชร กลุ่มตัวอย่าง แบ่งตามขั้นตอนการวิจัย ดังนี้ 1) ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนและพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน โดยกลุ่มตัวอย่างในการสนทนากลุ่ม เป็นตัวแทนนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน อาจารย์ และชุมชน จำนวน 54 คน และในการสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ จำนวน 6 คน 2) พัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชน กลุ่มตัวอย่างเป็นทีมพัฒนา จำนวน 10 คน 3) การศึกษาความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนไปใช้ เป็นนักเรียน ผู้ปกครอง อาจารย์ ผู้บริหารโรงเรียน พยาบาลวิชาชีพ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในชุมชน จำนวน 30 คน เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แนวคำถามการสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์เชิงลึก แบบสอบถามพฤติกรรมสุขภาพและการมีส่วนร่วมของนักเรียน แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของชุมชนสำหรับผู้ปกครอง แบบสอบถามความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนไปดำเนินการ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาและสถิติพรรณนา

ผลการวิจัย พบว่า 1) ก่อนพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนฯ นักเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้นการมีส่วนร่วมด้านการได้รับประโยชน์ทางบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพโดยรวมและรายด้านทุกด้านในระดับปานกลาง ยกเว้นการมีส่วนร่วมด้านการได้รับประโยชน์ทางสังคมอยู่ในระดับมาก นักเรียนมีพฤติกรรมสุขภาพโดยรวมและด้านการดูแลสุขภาพจิตและอนามัยส่วนบุคคลอยู่ในระดับมาก 2) รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อนำไปสู่การเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพพระดบเพชรฯ ประกอบด้วย มิติการมีส่วนร่วม 4 มิติ ดังนี้ (1) มิติการมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ มี 1 กลวิธี 5 วิธีการ (2) มิติการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพพระดบเพชร มี 3 กลวิธี 15 วิธีการ (3) มิติการมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ มี 1 กลวิธี 4 วิธีการ

และ (4) มิติการมีส่วนร่วมด้านการประเมินผลการพัฒนา มี 1 กลวิธี 3 วิธีการ 3) ความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนไปใช้รายด้านทุกด้านและรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: รูปแบบ, การมีส่วนร่วมของชุมชน, โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร, จังหวัดนนทบุรี

Title: The Development of a Community Participatory Model Leading to the Diamond Level of Health Promotion School: A Case Study at Wut Saluck Nuea School, Nonthaburi Province

Researcher(s): Associate Professor Dr. Warinee lemsawasdikul, et al.

Year: 2019

Abstract

The objectives of this research and development were: 1) to study the participation of community and health behaviors of student before the development of a community participatory model leading to the diamond level health promotion school of Wut Saluck Nuea school, Nonthaburi province; 2) to develop a community participatory model leading to the diamond level of health promotion school of Wut Saluck Nuea school; and 3) to investigate the implementation feasibility of the community participatory model to promote Wut Saluck Nuea school to be the diamond level of health promotion school. The sample was classified according to the study phases. 1) Study the participation of community and health behaviors of the student, the sample of the focus group were 54 representatives of the students, teachers, parents and community. The sample of in-depth interview was 6 stakeholders of the development of health promotion school. 2) The development of a community participatory model, the sample was 10 persons of developmental team. 3) The implementation feasibility study of the community participatory model, the sample was 30 persons of students, parents, teachers, school's administrators, professional nurse and community stakeholders. Research tools were as follow: guideline questionnaires for focus group and in-depth interview, health behaviors and community participation questionnaires for the student, community participation questionnaires for the parent, and the implementation feasibility questionnaires. Data were analyzed by content analysis and descriptive statistics.

The findings revealed that: 1) before the development of a community participatory model, the students were participated in overall and all domains of the development of health promotion school at the high level, except the domain of participation in personal benefits was at

the moderate level; the parents participated in overall and all domains of the development of health promotion school at the moderate level, except the domain of participation in social benefits was at the high level; the students had overall health behaviors and mental care and personal hygiene at the high level. 2) The community participatory model leading to the diamond level health promotion school comprised of 4 dimensions of participation as follow; (1) the dimension of participation in decision making comprised of 1 strategy and 5 methods; (2) the dimension of participation in implementation comprised of 3 strategies and 15 methods; (3) the dimension of participation in benefits comprised of 1 strategy and 4 methods and (4) the dimension of participation in evaluation comprised of 1 strategy and 3 methods. 3) The implementation feasibility of the community participatory model overall and all items was at a high level.

Key words: Model, Community participation, Diamond level of health promotion school, Nonthaburi province

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลงไปได้ด้วยดี จากการสนับสนุนและความอนุเคราะห์จากหลายฝ่าย ดังนี้ กองทุนรัตนโกสินทร์สมโภช 200 ปี ที่อนุมัติให้ทุนอุดหนุนการวิจัย สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ที่อนุมัติให้ทีมวิจัยได้ใช้เวลาในการทำวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.พรทิพย์ เกตุรานนท์ รองศาสตราจารย์ ดร.สมโภช รติโอฬาร และรองศาสตราจารย์ ดร.อาภาพร เผ่าวัฒนา ที่กรุณาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย อาจารย์ นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนวัดผาสุกมณีจักร ที่กรุณาให้ข้อมูลในการทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย กรรมการสถานศึกษา ผู้บริหาร อาจารย์ นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และเจ้าหน้าที่โรงเรียนวัดสลักเหนือ เจ้าอาวาสวัดสลักเหนือ ผู้อำนวยการกองสาธารณสุข องค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี กรรมการชุมชน สมาชิกสภาเทศบาล อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย และให้ความคิดเห็นต่อรูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อนำไปสู่การเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรของโรงเรียนวัดสลักเหนือ คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านที่ได้กล่าวมาเป็นอย่างสูง และขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย (reviewer) ที่กรุณาอ่านรายงานการวิจัย และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงรายงานการวิจัยให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น คณะผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานการวิจัยนี้ จะเป็นประโยชน์และช่วยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนวัดสลักเหนือให้เป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรต่อไป

วาริณี เอี่ยมสวัสดิกุล

สุทธิพร มูลศาสตร์

ชินจิตร โพธิศัพท์สุข

สุมน จอสูงเนิน

เพ็ญศรี แสนสุข

18 เมษายน 2556